

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Václava Novotného v právní věci žalobkyně: **JUDr. K. T.**, proti žalovanému: **Finanční ředitelství v Brně**, se sídlem nám. Svobody 4, 602 00 Brno, o kasační stížnosti žalobkyně – stěžovatelky proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 10. 2005, č. j. 29 Ca 135/2005 – 23,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 11. 10. 2005, č. j. 29 Ca 135/2005 – 23 **se zrušuje** a věc **se** mu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Stěžovatelka napadá kasační stížností usnesení Krajského soudu v Brně č. j. 29 Ca 135/2005 - 23 ze dne 11. 10. 2005, kterým byla odmítnuta její žaloba ze dne 13. 1. 2005. V kasační stížnosti v předně namítá, že se krajský soud ve svém odůvodnění opírá o ustanovení § 84 odst. 1 s. ř. s. s tím, že se stěžovatelka dozvěděla o nezákonném zásahu již dne 2. 2. 2004, žaloba však byla přitom směřována i proti rozhodnutí odvolacího orgánu v téže věci, které jí bylo doručeno dne 9. 12. 2004. Tímto by termín pro podání žaloby uplynul až dne 9. 2. 2005. Již tato skutečnost, dle názoru stěžovatelky, zakládá odůvodnění kasační stížnosti nezákonností napadeného rozhodnutí a to jak ve smyslu ust. 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), tak i ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Soud při svém rozhodování nepostupoval v souladu se zákonem a neopíral se při procesním posuzování žaloby o předkládané listiny a především navrhovaný petit žaloby.

Dále je stěžovatelkou namítáno, že krajský soud nereflektoval povinnost, kterou jí dává ust. § 85 s. ř. s., a to že se v prvé řadě pokusí o nápravu řádným odvoláním k nadřízenému orgánu. Tato povinnost tedy byla, dle názoru stěžovatelky splněna, neboť až nezákonným zamítnutím odvolání, proti němuž není ve správním řízení opravný prostředek přípustný, pak nastaly účinky nezákonného donucení správního orgánu. Stěžovatelka navrhuje, aby kasační stížností napadené rozhodnutí Krajského soudu v Brně bylo zrušeno.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti považuje právní úvahu a závěry provedené soudem I. stupně za správné a navrhuje předmětnou kasační stížnost zamítnout.

Z obsahu spisu předloženého Nejvyššímu správnímu soudu vyplynulo, že žalobou vedenou pod sp. zn. 29 Ca 135/2005 se stěžovatelka ve smyslu ust. § 82 a násl. s. ř. s. domáhala ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, a to přezkoumání rozhodnutí správního orgánu - rozhodnutí FŘ v Brně ze dne 29. 11. 2004, č. j. 3687/04/FŘ 110-0107, přičemž bylo navrhováno i zrušení jemu předcházejícího rozhodnutí Finančního úřadu Brno III ze dne 29. 3. 2004, č. j. 56126/04/290912/6384 ve smyslu ust. § 65 a násl. s. ř. s. Současně pak toutéž žalobou stěžovatelka brojila proti nezákonnému zásahu resp. domáhala se ochrany před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu dle ust. § 82 a násl. s. ř. s., - konkrétně požadovala, aby se Finančnímu úřadu Brno III zakázalo pokračovat v jakýchkoliv právních úkonech směřujících k dodatečnému vyměření daně z příjmů za rok 1995. Krajský soud z petitu žaloby dovodil, že stěžovatelka spatřuje nezákonný zásah v úkonu správního orgánu směřujícího k dodatečnému vyměření daně z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 1995, konkrétně ve vydání výzvy k podání dodatečného daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 1995 ze dne 26. 1. 2004 pod č. j. 10361/04/290912/6384. Usnesením ze dne 20. 4. 2005, č. j. 29 Ca 11/2005 - 17 rozhodl Krajský soud v Brně, že v tomto případě je návrh stěžovatelky spojením několika žalob směřujícím k zahájení dvou různých typů řízení, a to řízení dle dílu 1., hlavy II., části třetí s. ř. s. (ust. § 65 a násl. s. ř. s.) a řízení dle dílu 3., hlavy II., části třetí s. ř. s. (ust. § 82 a násl. s. ř. s.), a rozhodl že se tyto žaloby vylučují k samostatnému řízení, neboť jde o dvě různá řízení a nehodí se ke společnému projednání. Ve věci správní žaloby na ochranu před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu dle ust. § 82 a násl. s. ř. s. rozhodl soud I. stupně tak, že žalobu dle ust. 46 odst. 1 písm. b) v návaznosti na ust. § 84 odst. 1 s. ř. s. odmítl pro opožděnost.

V souladu s ust. § 109 odst. 3 s. ř. s. je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné ust. § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné /ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s./, jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné. V projednávané věci shledal Nejvyšší správní naplnění důvodu dle ust.§ 103 odst.1 písm.d) s. ř. s., když rozhodnutí soudu je zcela nepřezkoumatelné.

Dle setrvalé judikatury Ústavního soudu (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, zveřejněný pod č. 34 ve svazku č. 3 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nález Ústavního ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, zveřejněný pod č. 85 ve svazku č. 8 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, nález Ústavního ze dne 21. 10. 2004, sp. zn. II. ÚS 686/02, dosud nezveřejněn) jedním z principů, představujícím součást práva na řádný proces, jakož i pojmu právního státu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 Ústavy) a vylučujícím libovůli při rozhodování,

je i povinnost soudů své rozsudky odůvodnit (ve správním soudnictví viz ustanovení § 54 odst. 2 s. ř. s.). Z odůvodnění musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Nepřezkoumatelné rozhodnutí nedává dostatečné záruky pro to, že nebylo vydáno v důsledku libovůle a způsobem porušujícím ústavně zaručené právo na spravedlivý proces.

Jak vyplývá ze soudního spisu, stěžovatelka v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu požadovala zrušení rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně č. j. 3687/04/FŘ/110-0107 ze dne 29. 11. 2004, kterým bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky proti rozhodnutí Finančního úřadu Brno III č. j. 56126/04/29091 ze dne 29. 3. 2004, kterým bylo zastaveno řízení pro nepřípustnost podání podle § 27 odst. 1 písm. h) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků. Tímto nepřípustným podáním byla námitka proti výzvě vydané Finančním úřadem Brno III ze dne 26. 1. 2004, č. j. 10361/04/290912/6384 k podání dodatečného daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 1995. Stěžovatelka požadovala v petitu žaloby zrušení rozhodnutí Finančního ředitelství v Brně o zamítnutí odvolání a dále zrušení rozhodnutí Finančního úřadu Brno III o zastavení řízení. Jakkoli žalobu označila jako „žalobu proti rozhodnutí správního orgánu a proti nezákonnému pokynu a donucení správního orgánu“, blíže tento nespecifikovala. Krajský soud dovodil, že tímto zásahem je výzva Finančního úřadu Brno III, a věc s tím, že se jedná o spojení tří žalob, usnesením č. j. 29 Ca 11/2005 - 17 ze dne 20. 4. 2005 rozdělil, přitom vyloučil k samostatnému řízení žalobu na ochranu před nezákonným zásahem Finančního ředitelství v Brně a dále žalobu na ochranu před nezákonným zásahem Finančního úřadu Brno III, aniž blíže předmět vyloučených žalob specifikoval.

Nejvyšší správní soud na tomto místě považuje za nezbytné vyjádřit se k postupu krajského soudu při aplikaci ust. § 112 odst. 2 o. ř. s. a ust. § 64 s. ř. s., upravujícího vyloučení věcí k samostatnému projednání. Dle ustanovení § 112 odst. 2 o. s. ř., jsou-li v návrhu na zahájení řízení uvedeny věci, které se ke spojení nehodí, nebo odpadnou-li důvody, pro které byly věci soudem spojeny, může soud některou věc vyloučit k samostatnému řízení. Ust. § 64 s. ř. s. upravuje subsidiární použití ustanovení části prvé a třetí občanského soudního řádu pro řízení ve správním soudnictví, pokud s. ř. s. nestanoví jinak. Dle ust. § 39 odst. 2 s. ř. s. směřuje-li jedna žaloba proti více rozhodnutím, může předseda senátu usnesením každé takové rozhodnutí vyloučit k samostatnému projednání, není-li společné řízení možné nebo vhodné. Z textu obou právních úprav ohledně vyloučení věci k samostatnému řízení lze však dovodit, že obě shodně stanoví jako důvod vyloučení nevhodnost vést společné řízení. Zde je třeba tedy vytknout krajskému soudu rovněž vadu, jíž se dopustil nesprávnou aplikací § 112 odst. 2 o. ř. s. ve vazbě na ust. § 64 s. ř. s. namísto užití speciální úpravy obsažené v ust. § 39 odst. 2 s. ř. s.

Napadeným usnesením Krajského soudu v Brně č. j. 29 Ca 11/2005 - 17 ze dne 20. 4. 2005 byla odmítnuta žaloba v řízení proti žalovanému Finančnímu ředitelství v Brně, v odůvodnění přitom soud konstatuje, že projednává žalobu, kterou se žalobkyně domáhala ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, spočívajícím ve výzvě k podání dodatečného daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 1995 č. j. 10361/04/290912/6384. Jak ze spisu vyplynulo, tuto výzvu vydal nikoli žalovaný výše označený, ale Finanční úřad Brno III.

Podle ust. § 83 s. ř. s. je žalovaným správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah.

V napadeném usnesení označený žalovaný, tedy Finanční ředitelství v Brně, vydal pouze rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o zastavení řízení Finančního úřadu Brno III (zrušení těchto rozhodnutí požadovala stěžovatelka v žalobě). V usnesení krajského soudu označený žalovaný však v žádném případě nemohl být tím, kdo výše konkretizovaný nezákonný zásah - tj. vydání výzvy k podání dodatečného daňového přiznání- mohl vyvolat, neboť tuto výzvu nevydal. Posuzoval-li krajský soud poté, kdy žalobu bez označení věcí rozdělil, jako nezákonný zásah, jakkoli nebyl v žalobě přímo specifikován, vydání výše uvedené výzvy, mohl být stranou žalovanou pouze Finanční úřad Brno III, nikoli však Finanční ředitelství v Brně. Krajský soud tak postupoval v rozporu se zákonem, vedl-li řízení s někým, komu žalobní legitimace ve věci projednávané nesvědčila; nic na tom nemění ani skutečnost, že Finanční ředitelství v Brně se v dané věci jako žalovaný chovalo, k žalobě (poté i ke kasační stížnosti) se vyjadřovalo a konečně i rozhodnutí soudu převzalo. Účinky rozhodnutí krajského soudu však nemohly takovýmto doručením nastat.

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že napadené usnesení krajského soudu, jakož i řízení před tímto soudem vedené, je zatíženo vadami, které zakládají nesrozumitelnost, zmatečnost a tedy i nepřezkoumatelnost rozhodnutí.

Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud usnesení Krajského soudu v Brně, které bylo napadeno kasační stížností postupem podle § 110 odst. 2 s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

V novém rozhodnutí rozhodne Krajský soud v Brně rovněž o nákladech řízení o kasační stížnosti. (§ 110 odst. 2 in fine).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 20. října 2006

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu